

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΤΑΜΕΙΟ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΔΗΜΟΣ ΧΑΝΙΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΤΕΧΝΙΚΩΝ
ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

ΕΡΓΟ: ΑΝΑΠΛΑΣΗ ΠΛΑΤΕΙΑΣ ΠΛΑΚΑΣ
ΔΗΜΟΥ ΑΠΟΚΟΡΩΝΟΥ

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ: Ε.Π. ΚΡΗΤΗΣ ΚΑΙ ΝΗΣΩΝ ΑΙΓΑΙΟΥ
2007-2013
(ΚΩΔΙΚΟΣ ΠΡΑΞΗΣ: 446525)

Σχέδιο Ασφάλειας & Υγείας

(Π.Δ. 305/96, άρθρο 3, παράγραφοι 3,4,5,6,8,9,10)

Σ. Α. Υ.

ΕΡΓΟ: «ΑΝΑΠΛΑΣΗ ΠΛΑΤΕΙΑ ΠΛΑΚΑΣ ΔΗΜΟΥ ΑΠΟΚΟΡΩΝΟΥ»

ΚΥΡΙΟΣ ΕΡΓΟΥ: ΔΗΜΟΣ ΑΠΟΚΟΡΩΝΟΥ

ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΕΡΓΟΥ

1. ΕΡΓΟ

1.1 Τίτλος Έργου :

“ΑΝΑΠΛΑΣΗ ΠΛΑΤΕΙΑΣ ΠΛΑΚΑΣ ΔΗΜΟΥ ΑΠΟΚΟΡΩΝΟΥ”

1.2 Θέση :

Το υπό κατασκευήν έργο βρίσκεται στον οικισμό της Πλάκας στη Δημοτική Ενότητα Βάμου του Δήμου Αποκορώνου. Πρόκειται για την κεντρική πλατεία και συγκεκριμένα το νότιο – νότιο δυτικό τμήμα αυτής καλύπτοντας συνολικά επιφάνεια 1250 περίπου τετραγωνικών μέτρων.

1.3 Χρονοδιάγραμμα Έργου :

Το έργο θα κατασκευαστεί εντός εννέα μηνών από την υπογραφή της σύμβασης.

1.4 Φύση του έργου και κατασκευαστικό έργο που θα ανατεθεί :

Το προτεινόμενο έργο περιλαμβάνει την κατασκευή πεζοδρομίων με πλάκες και ράμπες ΑΜΕΑ, καθιστικών χώρων, βρύσης, παρτεριών φύτευσης, επιστρώσεις με κυβόλιθους ενδοδαπέδιο και επιστήλιο φωτισμό καθώς και την απαραίτητη ηλεκτρομηχανολογική υποδομή (**ΧΩΡΟΣ 1, ΧΩΡΟΣ 2 και ΧΩΡΟΣ 6** της μελέτης).

Ειδικότερα προτείνονται οι εξής παρεμβάσεις:

Στο κεντρικό χώρο – παρτέρι διατηρούνται τα δέντρα και φυτεύονται χαμηλοί θάμνοι και λουλούδια. Δημιουργείται περιμετρικό πεζοδρόμιο με πλάκες όδευσης τυφλών και ράμπες Α.Μ.Ε.Α., δύο καθιστικοί χώροι, μία βρύση και παρτέρια φύτευσης.

Στο χώρο απέναντι και νοτιοδυτικά του κεντρικού παρτεριού υποδέχεται παρτέρι με χαμηλούς θάμνους και λουλούδια που περιστοιχίζεται από πεζοδρόμιο.

Νότια δημιουργούνται πεζοδρόμια αντικριστά και στο ένα απ' αυτά τοποθετούνται τρία παγκάκια με θέα την πλατεία.

Σε ένα πλάτωμα που δημιουργείται νοτιοανατολικά του χώρου δημιουργείται ανθώνας με χαμηλή λιθοδομή ύψους 45cm ώστε να χρησιμοποιείται και σαν καθιστικό.

Νοτιοδυτικά στο δρομάκι λόγω μεγάλης υψομετρικής διαφοράς δημιουργείται ράμπτα Α.Μ.Ε.Α. και σκαλοπάτια.

Το σύνολο των χώρων επενδύεται με κυβόλιθους, ενώ προβλέπεται και η κατασκευή της απαραίτητης ηλεκτρομηχανολογικής υποδομής συμπεριλαμβανομένων ενδοδαπέδιων και επιστήλιων φωτιστικών.

Η σχεδιαζόμενη επέμβαση προβλέπει αποξήλωση της υπάρχουσας ασφαλτόστρωσης των δρόμων, κατασκευή γενικής κοιτόστρωσης από ελαφρά σπλισμένο σκυρόδεμα και επίστρωση εκ νέου της επιφάνειας με κυβόλιθους.

1.5 Κύριος του Έργου :

Δήμος Αποκορώνου (άρθρο 1, Διακήρυξης)
Βρύσες Χανίων, Χανιά Κρήτης 73007
Τηλ. 2825340300
Fax : 2825051211
email : info@apokoronas.gov.gr

1.6 Μελετητές :

- α. Ισμήνη Κορωνίδα, αρχιτέκτων μηχανικός
- β. Γιώργος Μαχαιράς, αρχιτέκτων μηχανικός
- γ. Περικλής Μαχαιράς, αρχιτέκτων μηχανικός

1.7 Ανάδοχος κατασκευής :

Θα προκύψει από δημόσιο διαγωνισμό.

1.8 Δ/νουσα Υπηρεσία / Επιβλέπουσα Υπηρεσία :

Δ/ση Τεχνικών Υπηρεσιών Δήμου Χανίων με έδρα τα Χανιά
Γρηγορίου Ε΄ 50 - Χανιά Κρήτης 73135
Τηλ. 2821341708
Fax : 2821341709

1.9 Επιβλέπων Έργου :

Θα καθοριστεί μετά την υπογραφή της σύμβασης.

1.10 Συντονιστές Ασφάλειας και Υγείας για το στάδιο της κατασκευής :

(Σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 8 & 9 και άρθρο 3 παρ. 1 & 2 του Π.Δ. 305/96)
Θα καθοριστεί από τον ανάδοχο.

1.11 Φάσεις και υποφάσεις εκτέλεσης του έργου και εφαρμοζόμενες κατά φάση εργασίας μέθοδοι.

α. Πριν από την έναρξη των εργασιών θα εκδίδεται άδεια περιορισμού της κυκλοφορίας όπου απαιτείται και όπου λόγω στενότητας απαιτείται, οριστική διακοπή της κυκλοφορίας.

Θα ειδοποιούνται έγκαιρα οι ιδιοκτήτες των σταθμευμένων οχημάτων να τα απομακρύνουν και να τα σταθμεύουν μακριά από το χώρο του εργοταξίου. Πριν από την έναρξη των εργασιών θα τοποθετούνται προειδοποιητικές πινακίδες κινδύνου.

β. Οι πάσης φύσεως καθαιρέσεις και εκσκαφές για τη διαμόρφωση της τελικής στάθμης των δρόμων θα γίνεται με υδραυλική σφύρα (όπου απαιτηθεί, με αεροσυμπιεστή) ή οποιοδήποτε κατάλληλο σκαπτικό μηχάνημα ή με τα χέρια, με φόρτωσή των προϊόντων εκσκαφής επί τόπου για απομάκρυνση από τον χώρο του έργου.

γ. Τα κάθε είδους υλικά θα μεταφέρονται με φορτηγά κατάλληλων διαστάσεων.

δ. Για τις εργασίες υποδομής των οδών γίνεται τοποθέτηση των δικτύων άρδευσης και φωτισμού όπου προβλέπεται. Γίνεται η διάστρωση του σκυροδέματος ως υπόστρωμα για την τοποθέτηση των προβλεπόμενων πλακών και κυβολίθων. Ακολουθεί η τοποθέτηση των πλακών και κυβολίθων και η τελική εργασία αρμολογήματος και καθαρισμών.

Το σκυρόδεμα υποστρώματος θα είναι εργοστασιακό σκυρόδεμα που θα μεταφερθεί επί τόπου με οχήματα μεταφοράς σκυροδέματος (βαρέλες).

Η μεταφορά των κυβολίθων θα γίνεται με φορτηγά και η εκφόρτωσή τους με περονοφόρο μηχάνημα ή γερανό.

ε. Η μεταφορά του εξοπλισμού των οδών (παγκάκια, φώτα κ.λ.π.) θα γίνεται με φορτηγά και η εκφόρτωσή τους με περονοφόρο μηχάνημα ή γερανό.

ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΑ Ο.Κ.Ω.

2. Υφιστάμενα Δίκτυα ΟΚΩ

2.1 Υφιστάμενα δίκτυα εξυπηρέτησης με τα οποία η κατασκευή διασταυρώνεται ή είναι σε γειτνίαση (υπόγειοι ή υπέργειοι αγωγοί).

2.1.1. Δίκτυα πόσιμου νερού

Ο κίνδυνος συνίσταται κατά τη διάρκεια της καθαίρεσης των υπαρχόντων πεζοδρομίων και την γενική εκσκαφή και εκσκαφή για τα κρασπεδόρειθρα όπου υπάρχουν παροχές ύδρευσης σε μικρό βάθος.

Η αντιμετώπιση των βλαβών θα γίνεται σε άμεση συνεννόηση με το τμήμα βλαβών της υπηρεσίας ύδρευσης του Δήμου Αποκορώνου για την άμεση αποκατάσταση της βλάβης.

2.1.2. Ηλεκτρικά δίκτυα (υψηλής / μέσης / χαμηλής τάσης)

Ο κίνδυνος συνίσταται κατά τη διάρκεια της καθαίρεσης των πεζοδρομίων όπου υπάρχουν υπόγεια ηλεκτρικά δίκτυα. Πριν την έναρξη των εργασιών θα γίνεται επισήμανση των θέσεων των δικτύων επί τόπου σύμφωνα με τα σχέδια που επισυνάπτονται και έχουν ενημερωθεί από τη Δ.Ε.Η.

2.1.3. Δίκτυα τηλεπικοινωνιών

Ο κίνδυνος συνίσταται κατά τη διάρκεια της καθαίρεσης των υπαρχόντων πεζοδρομίων και την γενική εκσκαφή και εκσκαφή για τα κρασπεδόρειθρα όπου υπάρχουν δίκτυα τηλεπικοινωνιών σε μικρό βάθος.

Η αντιμετώπιση των βλαβών θα γίνεται σε άμεση συνεννόηση με το τμήμα βλαβών της εκάστοτε εταιρείας τηλεπικοινωνίας για την άμεση αποκατάσταση της βλάβης.

2.2 Θέση – Σχέδια

Δεν υπάρχουν υπόγεια δίκτυα ΟΚΩ που να διασταυρώνονται με την κατασκευή των δρόμων.

ΤΜΗΜΑ Γ΄

ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΠΟΥ ΕΝΔΕΧΕΤΑΙ ΝΑ ΕΜΦΑΝΙΣΤΟΥΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

Επισημαίνονται οι κίνδυνοι που ενδέχεται να παρουσιαστούν.

Η επισήμανση γίνεται με την αναγραφή των αριθμών 1, 2 ή 3 στους κόμβους των παρακάτω πινάκων, όπου αντίστοιχα εντοπίζεται πιθανή πηγή κινδύνου.

Ο αριθμός 3 χαρακτηρίζει περιπτώσεις όπου διαπιστώνεται ότι:

1. η πηγή κινδύνου είναι συνεχώς παρούσα κατά την εξεταζόμενη φάση/υποφάση εργασίας.
2. οι ιδιαίτερες συνθήκες του έργου δημιουργούν αυξημένη πιθανότητα επικίνδυνων καταστάσεων, (π.χ. κίνδυνος αστοχίας των πρανών εκσκαφής, όταν το έδαφος είναι μικρής συνεκτικότητας, ή υδροφορεί κ.λ.π.).
3. ο κίνδυνος είναι πολύ σοβαρός, έστω και αν η πιθανότητα να επισυμβεί είναι περιορισμένη (π.χ. κίνδυνος έκρηξης λόγω απρόσεκτης χρήσης ηλεκτρικού ρεύματος ή γυμνής φλόγας σε χώρο αποθήκευσης εκρηκτικών ή σε δεξαμενή καυσίμων).

Ο αριθμός 1 χαρακτηρίζει περιπτώσεις όπου:

1. η πηγή κινδύνου εμφανίζεται περιοδικά ή με χρονικά διαλείποντα τρόπο (π.χ. κίνδυνοι τραυματισμών από ανατροπές υλικών, σε οικοδομικό εργοτάξιο),
2. δεν συντρέχουν ειδικές αιτίες αύξησης των κινδύνων (π.χ. κίνδυνοι από την κίνηση οχημάτων σε ένα ευρύχωρο υπαίθριο εργοτάξιο),
3. ο κίνδυνος δεν είναι σοβαρός, έστω και αν η πιθανότητα να επισυμβεί είναι μεγάλη (π.χ. κίνδυνοι από την εκτέλεση υπαίθριων εργασιών σε συνθήκες καύσωνα).

Ο αριθμός 2 χαρακτηρίζει τις «ενδιάμεσες» των 1 και 3 περιπτώσεις.

ΦΑΣΗ 1	Φ1	ΦΑΣΗ 1
--------	----	--------

ΚΙΝΔΥΝΟΙ	ΠΗΓΕΣ ΚΙΝΔΥΝΩΝ	Φ1
01000 Αστοχίες Εδάφους		
.01100 Φυσικά Πρανή		
	.01101 Κατολίσθηση Απουσία/ανεπάρκεια υποστήριξης	
	.01102 Αποκολλήσεις Απουσία / Ανεπάρκεια προστασίας	
	.01103 Στατική επιφόρτιση Εγκαταστάσεις / Εξοπλισμός	
	.01104 Δυναμική επιφόρτιση Φυσική Αιτία	
	.01105 Δυναμική επιφόρτιση Ανατινάξεις	
	.01106 Δυναμική επιφόρτιση Κινητός Εξοπλισμός	
.01200 Τεχνητά Πρανή και Εκσκαφές		
	.01201 Κατάρρευση Απουσία / Ανεπάρκεια Υποστήριξης	
	.01202 Αποκολλήσεις Απουσία / Ανεπάρκεια προστασίας	
	.01203 Στατική επιφόρτιση Υπερύψωση	
	.01204 Στατική επιφόρτιση Εγκαταστάσεις / Εξοπλισμός	1
	.01205 Δυναμική επιφόρτιση Φυσική Αιτία	

ΚΙΝΔΥΝΟΙ		ΠΗΓΕΣ ΚΙΝΔΥΝΩΝ	Φ1
	.01206	Δυναμική επιφόρτιση Ανατινάξεις	
	.01207	Δυναμική επιφόρτιση Κινητός Εξοπλισμός	1
.01300			
Υπόγειες			
Εκσκαφές			
	.01301	Καταπτώσεις οροφής/παρειών Ανυποστήλιστα τμήματα	1
	.01302	Καταπτώσεις οροφής/παρειών Ανεπαρκής υποστύλωση	
	.01303	Καταπτώσεις οροφής/παρειών καθυστερημένη υποστύλωση	1
	.01304	Κατάρρευση Μετώπου προσβολής	1
.01400			
Κατολισθήσεις			
	.01401	Ανυποστήρικτες παρακείμενες εκσκαφές	
	.01402	Προϋπάρχουσα υπόγεια κατασκευή	
	.01403	Διάνοιξη υπόγειου έργου	
	.01404	Ερπυσμός	
	.01405	Γεωλογικές / γεωχημικές μεταβολές	
	.01406	Μεταβολές υδροφόρου ορίζοντα	
	.01407	Υποσκαφή / απόπλυση	
	.01408	Στατική επιφόρτιση	
	.01409	Δυναμική καταπόνηση φυσική αιτία	
	.01410	Δυναμική καταπόνηση ανθρωπογενής αιτία	
.01500			
Άλλη πηγή			
02000 Κίνδυνοι από εργοταξιακό εξοπλισμό			
.02100			
Κίνηση οχημάτων			
και μηχανημάτων			
	.02101	Συγκρούσεις οχήματος - οχήματος	1
	.02102	Συγκρούσεις οχήματος - προσώπων	1
	.02103	Συγκρούσεις οχήματος - σταθερού εμποδίου	
	.02104	Συνθλίψεις μεταξύ οχήματος - οχήματος	
	.02105	Συνθλίψεις μεταξύ οχήματος - σταθερού εμποδίου	
	.02106	Ανεξέλεγκτη κίνηση Βλάβες συστημάτων	
	.02107	Ανεξέλεγκτη κίνηση Ελλιπής ακινητοποίηση	1
	.02108	Μέσα σταθερής τροχιάς - Ανεπαρκής προστασία	1
	.02109	Μέσα σταθερής τροχιάς - Εκτροχιασμός	
.02200			
Ανατροπή			
οχημάτων και			
μηχανημάτων			

ΚΙΝΔΥΝΟΙ		ΠΗΓΕΣ ΚΙΝΔΥΝΩΝ	Φ1
	.02201	Ασταθής έδραση	
	.02202	Υποχώρηση εδάφους / δαπέδου	1
	.02203	Έκκεντρη φόρτωση	
	.02204	Εργασία σε πρανές	
	.02205	Υπερφόρτωση	
	.02206	Μεγάλες ταχύτητες	1
.02300 Μηχανήματα με κινητά μέρη			
	.02301	Στενότητα χώρου	2
	.02302	Βλάβη συστημάτων κίνησης	1
	.02303	Ανεπαρκής κάλυψη κινούμενων τμημάτων -πτώσεις	
	.02304	Ανεπαρκής κάλυψη κινούμενων τμημάτων - παγιδεύσεις μελών	
	.02305	Τηλεχειριζόμενα μηχανήματα και τμήματα τους	
.02400 Εργαλεία χειρός			
	.02401	Ηλεκτροσυγκόλληση	
	.02402	Αλυσοπρίονα	
	.02403	Πιστολέτο Α/Σ	
	.02404	Δίσκοι-τροχοί	
	.02405	Δονητές	
	.02406	Πιστολέτο βαφής	
	.02407	Τρυπάνια	
.02500 Άλλη πηγή			
03000 Πτώσεις από ύψος			
.03100 Οικοδομές- κτίσματα			
	.03101	Κατεδαφίσεις	
	.03102	Κενά τοίχων	
	.03103	Κλιμακοστάσια	
	.03104	Εργασία σε στέγες	
.03200 Δάπεδα εργασίας - προσπελάσεις			
	.03201	Κενά δαπέδων	
	.03202	Πέρατα δαπέδων	2
	.03203	Επικλινή Δάπεδα	
	.03204	Ολισθηρά δάπεδα	2

ΚΙΝΔΥΝΟΙ		ΠΗΓΕΣ ΚΙΝΔΥΝΩΝ	Φ1
	.03205	Ανώμαλα δάπεδα	
	.03206	Αστοχία υλικού δαπέδου	
	.03207	Υπερυψωμένες δίοδοι και πεζογέφυρες	
	.03208	Κινητές σκάλες και ανεμόσκαλες	
	.03209	Αναρτημένα δάπεδα Αστοχία ανάρτησης	
	.03210	Κινητά δάπεδα Αστοχία μηχανισμού	
	.03211	Κινητά δάπεδα Πρόσκρουση	
.03300 Ικριώματα			
	.03301	Κενά ικριωμάτων	1
	.03302	Ανατροπή Αστοχία συναρμολόγησης	
	.03303	Ανατροπή Αστοχία έδρασης	
	.03304	Κατάρρευση Αστοχία υλικού ικριώματος	
	.03305	Κατάρρευση Ανεμοπίεση	1
.03400 Τάφροι-φρεάτια			
	.03401	Πτώσεις εντός αφύλακτου σκάμματος	1
	.03402	Πτώσεις εντός αφύλακτου φυσικού ανοίγματος	1
.03500 Άλλη πηγή			
04000 Εκρήξεις, Εκτοξευμένα υλικά - θραύσματα			
.04100 Εκρηκτικά - Ανατινάξεις			
	.04101	Ανατινάξεις βράχων	
	.04102	Ανατινάξεις κατασκευών	
	.04103	Ατελής ανατίναξη υπονόμων	
	.04104	Αποθήκες εκρηκτικών	
	.04105	Χώροι αποθήκευσης πυρομαχικών	
	.04106	Διαφυγή - έκλυση εκρηκτικών αερίων & μιγμάτων	
.04200 Δοχεία και δίκτυα υπό πίεση			
	.04201	Φιάλες ασετυλίνης / οξυγόνου	
	.04202	Υγραέριο	
	.04203	Υγρό άζωτο	
	.04204	Αέριο πόλης	
	.04205	Πεπιεσμένος αέρας	2
	.04206	Δίκτυα ύδρευσης	1

ΚΙΝΔΥΝΟΙ		ΠΗΓΕΣ ΚΙΝΔΥΝΩΝ	Φ1
	.04207	Ελαιοδοχεία / υδραυλικά συστήματα	
.04300			
Αστοχία υλικών υπό ένταση			
	.04301	Βραχώδη υλικά σε θλίψη	
	.04302	Προεντάσεις οπλισμού / αγκυριών	
	.04303	Κατεδάφιση προεντεταμένων στοιχείων	
	.04304	Συρματόσχοινα	
	.04305	Εξολκεύσεις	
	.04306	Λαξεύσεις / τεμαχισμός λίθων	
.04400			
Εκτοξευμένα υλικά			
	.04401	Εκτοξευμένο σκυρόδεμα	
	.04402	Αμμοβολές	
	.04403	Τροχίσσεις / λειάνσεις	
	.04404	Ψεκασμός χρώματος	
	.04405	Τροχίσσεις / λειάνσεις	
	.04406	Ψεκασμός χρώματος	
.04500			
Άλλη πηγή			
	.04501	Καθαιρέσεις με υδραυλική σφύρα	2
05000 Πτώσεις - μετατοπίσεις υλικών και αντικειμένων			
.05100			
Κτίσματα-φέρων οργανισμός			
	.05101	Αστοχία Γήρανση	
	.05102	Αστοχία Στατική επιφόρτιση	
	.05103	Αστοχία Φυσική Δυναμική καταπόνηση	
	.05104	Αστοχία Ανθρωπογενής δυναμική καταπόνηση	
	.05105	Κατεδάφιση	
	.05106	Κατεδάφιση παρακειμένων	
.05200			
Οικοδομικά στοιχεία			
	.05201	Γήρανση πληρωτικών στοιχείων	
	.05202	Διαστολή - συστολή υλικών	
	.05203	Αποξήλωση δομικών στοιχείων	
	.05204	Αναρτημένα στοιχεία και εξαρτήματα	
	.05205	Φυσική δυναμική καταπόνηση	

ΚΙΝΔΥΝΟΙ		ΠΗΓΕΣ ΚΙΝΔΥΝΩΝ	Φ1
	.05206	Ανθρωπογενής δυναμική καταπόνηση	
	.05207	Κατεδάφιση	
	.05208	Αρμολόγηση / απαρμολόγηση προκατασκ. στοιχείων	
.05300			
Μεταφερόμενα υλικά - Εκφορτώσεις			
	.05301	Μεταφορικό μηχάνημα Ακαταλληλότητα / ανεπάρκεια	
	.05302	Μεταφορικό μηχάνημα Βλάβη	
	.05303	Μεταφορικό μηχάνημα Υπερφόρτωση	
	.05304	Απόκλιση μηχανήματος Ανεπαρκής έδραση	1
	.05305	Ατελής / έκκεντρη φόρτωση	1
	.05306	Αστοχία συσκευασίας φορτίου	1
	.05307	Πρόσκρουση φορτίου	
	.05308	Διακίνηση αντικειμένων μεγάλου μήκους	
	.05309	Χειρωνακτική μεταφορά βαρέων φορτίων	2
	.05310	Απολυση χύδην υλικών Υπερφόρτωση	
	.05311	Εργασία κάτω από σιλό	
	.05312	Πτώση υλικού / κακός χειρισμός	1
.05400			
Στοιβασμένα υλικά			
	.05401	Υπερστοίβαση	
	.05402	Ανεπάρκεια πλευρικού περιορισμού σωρού	1
	.05403	Ανορθολογική απόληψη	
.05500			
Άλλη πηγή			
06000		Πυρκαϊές	
.06100			
Εύφλεκτα υλικά			
	.06101	Έκλυση / διαφυγή εύφλεκτων αερίων	
	.06102	Δεξαμενές / αντλίες καυσίμων	
	.06103	Μονωτικά, διαλύτες, PVC κλπ. εύφλεκτα	
	.06104	Ασφαλτοστρώσεις / χρήση πίσσας	
	.06105	Αυτανάφλεξη - εδαφικά υλικά	
	.06106	Αυτανάφλεξη - απορρίματα	
	.06107	Επέκταση εξωγενούς εστίας Ανεπαρκής προστασία	
.06200			
Σπινθήρες και βραχυκυκλώματα			

ΚΙΝΔΥΝΟΙ		ΠΗΓΕΣ ΚΙΝΔΥΝΩΝ	Φ1
	.06201	Εναέριοι αγωγοί υπό τάση	1
	.06202	Υπόγειοι αγωγοί υπό τάση	1
	.06203	Εντοιχισμένοι αγωγοί υπό τάση	
	.06204	Εργαλεία που παράγουν εξωτερικό σπινθήρα	
.06300 Υψηλές θερμοκρασίες			
	.06301	Χρήση φλόγας - οξυγονοκολλήσεις	1
	.06302	Χρήση φλόγας - κασσιτεροκολλήσεις	
	.06303	Χρήση φλόγας - χυτεύσεις	
	.06304	Ηλεκτροσυγκολλήσεις	2
	.06305	Πυρακτώσεις υλικών	
	.06306	Χρήση φλογίστρου	
.06400 Άλλη πηγή			
07000 Ηλεκτροπληξία			
.07100 Δίκτυα - εγκαταστάσεις			
	.07101	Προϋπάρχοντα εναέρια δίκτυα	
	.07102	Προϋπάρχοντα υπόγεια δίκτυα	1
	.07103	Προϋπάρχοντα εντοιχισμένα δίκτυα	
	.07104	Προϋπάρχοντα επιτοίχια δίκτυα	
	.07105	Δίκτυο ηλεκτροδότησης έργου	1
	.07106	Ανεπαρκής αντικεραυνική προστασία	
.07200 Εργαλεία - μηχανήματα			
	.07201	Ηλεκτροκίνητα μηχανήματα	1
	.07202	Ηλεκτροκίνητα εργαλεία	1
.07300 Άλλη πηγή			
08000 Πνιγμός / Ασφυξία			
.08100 Νερό			
	.08101	Υποβρύχιες εργασίες	
	.08102	Εργασίες εν πλώ - πτώση	
	.08103	Βύθιση / ανατροπή πλωτού μέσου	
	.08104	Παρόχθιες / παράλιες εργασίες Πτώση	
	.08105	Παρόχθιες / παράλιες εργασίες Ανατροπή μηχανήματος	
	.08106	Υπαίθριες λεκάνες / Δεξαμενές Πτώση	

ΚΙΝΔΥΝΟΙ		ΠΗΓΕΣ ΚΙΝΔΥΝΩΝ	Φ1
	.08107	Υπαιθριες λεκάνες / Δεξαμενές Ανατροπή μηχανήματος	
	.08108	Πλημμύρα / Κατάκλυση έργου	
.08200 Ασφυκτικό περιβάλλον			
	.08201	Βάλτοι, ιλύες, κινούμενες άμμοι	
	.08202	Υπόνομοι, βόθροι, βιολογικοί καθαρισμοί	
	.08203	Βύθιση σε σκυρόδεμα, ασβέστη, κλπ.	
	.08204	Εργασία σε κλειστό χώρο - ανεπάρκεια οξυγόνου	
.08300 Άλλη πηγή			
09000 Εγκαύματα			
.09100 Υψηλές Θερμοκρασίες			
	.09101	Συγκολλήσεις / συντήξεις	1
	.09102	Υπέρθερμα ρευστά	
	.09103	Πυρακτωμένα στερεά	
	.09104	Τήγματα μετάλλων	
	.09105	Ασφαλτος / πίσσα	
	.09106	Καυστήρες	
	.09107	Υπερθερμαινόμενα τμήματα μηχανών	1
.09200 Καυστικά υλικά			
	.09201	Ασβέστης	
	.09202	Οξέα	
	.09203	Αλκαλικά	
.09300 Άλλη πηγή			
10000 Εκθεση σε βλαπτικούς παράγοντες			
.10100 Φυσικοί παράγοντες			
	.010101	Ακτινοβολίες	
	.010102	Θόρυβος / δονήσεις	2
	.010103	Σκόνη	2
	.010104	Υπαιθρια εργασία Παγετός	1
	.010105	Υπαιθρια εργασία Καύσωνας	1
	.010106	Χαμηλή θερμοκρασία χώρου εργασίας	
	.010107	Υψηλή θερμοκρασία χώρου εργασίας	
	.010108	Υγρασία χώρου εργασίας	

ΚΙΝΔΥΝΟΙ		ΠΗΓΕΣ ΚΙΝΔΥΝΩΝ	Φ1
	.010109	Υπερπίεση / υποπίεση	
.10200			
Χημικοί			
παράγοντες			
	.010201	Δηλητηριώδη αέρια	
	.010202	Χρήση τοξικών υλικών	
	.010203	Αμίαντος	
	.010204	Ατμοί τηγμάτων	
	.010205	Αναθυμιάσεις υγρών / βερνίκια, κόλλες, μονωτικά, διαλύτες	1
	.010206	Καπναέρια αναπινάξεων	
	.010207	Καυσαέρια μηχανών εσωτερικής καύσης	
	.010208	Συγκολλήσεις	
	.010209	Καρκινογόνοι παράγοντες	
.10300			
Βιολογικοί			
παράγοντες			
	.010301	Μολυσμένα εδάφη	
	.010302	Μολυσμένα κτίρια	
	.010303	Εργασία σε υπονόμους, βόθρους, βιολογικούς καθαρισμούς	
	.010304	Χώροι υγιεινής	
	.010305	Δαγκώματα, τσιμπήματα ζώων	
.10400			
Άλλη πηγή			

ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΛΗΨΗ ΚΑΙ ΑΠΟΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΚΙΝΔΥΝΩΝ ΚΑΙ ΓΕΝΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΥΓΕΙΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ

Προκαταρκτικές παρατηρήσεις

Οι υποχρεώσεις που προβλέπονται στο παρόν παράρτημα εφαρμόζονται κάθε φορά που αυτό απαιτείται από τα χαρακτηριστικά του εργοταξίου ή της δραστηριότητας, από τις περιστάσεις ή από ενδεχόμενο κίνδυνο.

Για τους σκοπούς του παρόντος παραρτήματος, ο όρος «χώροι» καλύπτει, μεταξύ άλλων, και τα παραπήγματα.

ΜΕΡΟΣ Α΄

ΕΛΑΧΙΣΤΕΣ ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΧΩΡΟΥΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΑ ΕΡΓΟΤΑΞΙΑ

1. Σταθερότητα, αντοχή και στερεότητα

Τα υλικά, και γενικότερα οποιοδήποτε στοιχείο που θα μπορούσε κατά τις μετακινήσεις να θέσει σε κίνδυνο την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων, πρέπει να σταθεροποιείται με κατάλληλο και ασφαλή τρόπο.

Η πρόσβαση στις στέγες ή σε οποιαδήποτε άλλη επιφάνεια κατασκευασμένη από υλικά μη επαρκούς αντοχής, επιτρέπεται μόνον εφόσον παρέχεται ο αναγκαίος εξοπλισμός ή τα κατάλληλα μέσα, προκειμένου η εργασία να διεξαχθεί κατά τρόπο ασφαλή.

2. Οδοί διαφυγής και έξοδοι κινδύνου

Οι οδοί διαφυγής και οι έξοδοι κινδύνου πρέπει να παραμένουν ελεύθερες και να οδηγούν με το συντομότερο δυνατό τρόπο σε ασφαλή περιοχή.

Σε περίπτωση κινδύνου, όλες οι θέσεις εργασίας θα πρέπει να μπορούν να εκκενώνονται γρήγορα και υπό συνθήκες μέγιστης ασφάλειας για τους εργαζομένους.

Ο αριθμός, η κατανομή και οι διαστάσεις των οδών διαφυγής και εξόδων κινδύνου εξαρτώνται από τη χρήση, τον εξοπλισμό και τις διαστάσεις του εργοταξίου και των χώρων εργασίας, καθώς και από το μέγιστο αριθμό των ατόμων που μπορεί να βρίσκονται εκεί.

Οι ειδικές οδοί διαφυγής και έξοδοι κινδύνου πρέπει να επισημαίνονται σύμφωνα με το Π.Δ. 105/95 «Ελάχιστες προδιαγραφές για τη σήμανση ασφάλειας ή και υγείας στην εργασία σε συμμόρφωση με την οδηγία 92/58/ΕΟΚ» (67/Α). Η σήμανση αυτή πρέπει να έχει την απαραίτητη αντοχή και να τοποθετείται σε κατάλληλα σημεία.

Οι οδοί διαφυγής, οι έξοδοι κινδύνου, όπως και οι διάδρομοι κυκλοφορίας και οι θύρες πρόσβασης σ' αυτούς, δεν πρέπει να φράσσονται από αντικείμενα, ώστε να μπορούν να χρησιμοποιηθούν ανεμπόδιστα ανά πάσα στιγμή.

Σε περίπτωση βλάβης του φωτισμού, οι οδοί διαφυγής και οι έξοδοι κινδύνου που χρειάζονται φωτισμό πρέπει να διαθέτουν εφεδρικό φωτισμό επαρκούς έντασης.

3. Πυρανίχνευση και πυρόσβεση

3.1 Ανάλογα με τα χαρακτηριστικά του εργοταξίου και τις διαστάσεις και τη χρήση των χώρων, τον υπάρχοντα εξοπλισμό, τα φυσικά και χημικά χαρακτηριστικά των χρησιμοποιούμενων ουσιών και υλικών, καθώς και το μέγιστο αριθμό των ατόμων που μπορούν να βρίσκονται εκεί, πρέπει να προβλέπεται επαρκής αριθμός κατάλληλων πυροσβεστικών μέσων και εφόσον χρειάζεται, ανιχνευτές πυρκαγιάς και συστήματα συναγερμού.

3.2 Τα εν λόγω πυροσβεστικά μέσα, οι ανιχνευτές πυρκαγιάς και τα συστήματα συναγερμού πρέπει να ελέγχονται και να συντηρούνται τακτικά. Πρέπει να πραγματοποιούνται δοκιμές και ασκήσεις κατά τακτά χρονικά διαστήματα.

3.3 Τα μη αυτόματα (χειρωνακτικά) πυροσβεστικά μέσα πρέπει να είναι εύκολα προσιτά, εύχρηστα

και να επισημαίνονται σύμφωνα με το Π.Δ. 105/95 «Ελάχιστες προδιαγραφές για τη σήμανση ασφάλειας ή και υγείας στην εργασία σε συμμόρφωση με την οδηγία 92/58/ΕΟΚ» (67/Α). Η σήμανση αυτή πρέπει να έχει την απαραίτητη και να τοποθετείται σε κατάλληλα σημεία.

4. Έκθεση σε ειδικούς κινδύνους

4.1 Οι εργαζόμενοι δεν πρέπει να εκτίθενται σε ηχοστάθμες βλαβερές για την υγεία τους, ούτε σε εξωτερικές βλαβερές επιδράσεις (π.χ. αέρια, ατμοί, σκόνες).

4.2 Εάν οι εργαζόμενοι είναι υποχρεωμένοι να εισέρχονται σε ζώνες όπου ο αέρας ενδέχεται να περιέχει τοξικές ή βλαβερές ουσίες, να έχει χαμηλή περιεκτικότητα σε οξυγόνο ή, τέλος, να είναι εύφλεκτος, ο αέρας εντός των ζωνών αυτών πρέπει να ελέγχεται και πρέπει να λαμβάνονται όλα τα αναγκαία μέτρα για την πρόληψη κάθε κινδύνου.

4.3 Οι εργαζόμενοι δεν πρέπει σε καμιά περίπτωση να εκτίθενται σε επικίνδυνη ατμόσφαιρα κλειστού χώρου και πρέπει τουλάχιστον να παρακολουθούνται συνεχώς από έξω και να λαμβάνονται όλες οι απαραίτητες προφυλάξεις, προκειμένου να μπορεί να τους παρασχεθεί αποτελεσματική και άμεση βοήθεια.

5. Θερμοκρασία

Η θερμοκρασία στους χώρους εργασίας πρέπει να ανταποκρίνεται στις ανάγκες του ανθρώπινου οργανισμού κατά το χρόνο εργασίας, λαμβάνοντας υπόψη τις εφαρμοζόμενες μεθόδους εργασίας, τη σωματική προσπάθεια που καταβάλλουν οι εργαζόμενοι και τις κλιματολογικές συνθήκες των εποχών του έτους

6. Φυσικός και τεχνητός φωτισμός των θέσεων εργασίας, των χώρων και των οδών κυκλοφορίας στο εργοτάξιο.

6.1 Οι θέσεις εργασίας, οι χώροι και οι οδοί κυκλοφορίας πρέπει, όσο είναι δυνατό, να διαθέτουν επαρκή φυσικό φωτισμό και να φωτίζονται κατάλληλα και επαρκώς με τεχνητό φωτισμό κατά τη διάρκεια της νύχτας και όταν το φως της ημέρας δεν επαρκεί, εφόσον είναι απαραίτητο, πρέπει να χρησιμοποιούνται φορητές πηγές φωτισμού με προστασία κατά των κραδασμών.

Το χρώμα του τεχνητού φωτός δεν πρέπει να αλλοιώνει ή να επηρεάζει την οπτική αντίληψη των σημάτων ή των πινακίδων σήμανσης.

6.2 Οι εγκαταστάσεις φωτισμού των χώρων, των θέσεων εργασίας και των οδών κυκλοφορίας πρέπει να τοποθετούνται κατά τρόπο, ώστε το είδος του προβλεπόμενου φωτισμού να μη δημιουργεί κίνδυνο εργατικού ατυχήματος.

6.3 Οι χώροι, οι θέσεις εργασίας και οι οδοί κυκλοφορίας στους οποίους οι εργαζόμενοι είναι ιδιαίτερα εκτεθειμένοι σε κινδύνους λόγω βλάβης του τεχνητού φωτισμού πρέπει να είναι εφοδιασμένοι με φωτισμό ασφαλείας επαρκούς έντασης.

7. Οδοί κυκλοφορίας – Ζώνες κινδύνου.

7.1 Οι οδοί κυκλοφορίας, στις οποίες περιλαμβάνονται τα κλιμακοστάσια, οι σταθερές κλίμακες, οι αποβάθρες και οι ράμπες φόρτωσης, πρέπει να υπολογίζονται, να τοποθετούνται, να διευθετούνται και να κατασκευάζονται έτσι ώστε να μπορούν να χρησιμοποιούνται εύκολα, με πλήρη ασφάλεια και σύμφωνα με τον προορισμό τους, χωρίς οι εργαζόμενοι που απασχολούνται κοντά σε αυτές τις οδούς κυκλοφορίας να διατρέχουν οιονδήποτε κίνδυνο.

7.2 Ο υπολογισμός των διαστάσεων των οδών κυκλοφορίας προσώπων ή και εμπορευμάτων, περιλαμβανομένων και εκείνων όπου πραγματοποιούνται φορτώσεις και εκφορτώσεις, πρέπει να γίνεται με βάση τον αναμενόμενο αριθμό χρηστών και το είδος της δραστηριότητας. Εφόσον δια των εν λόγω οδών κυκλοφορίας διέρχονται μεταφορικά μέσα, πρέπει να προβλέπεται επαρκής απόσταση ασφάλειας ή αποτελεσματικά μέσα προστασίας για τους άλλους χρήστες. Οι οδοί αυτοί πρέπει να επισημαίνονται ευκρινώς, να ελέγχονται τακτικά και να συντηρούνται.

7.3 Οι οδοί κυκλοφορίας οχημάτων πρέπει να βρίσκονται σε επαρκή απόσταση από θύρες, πύλες, διαβάσεις πεζών, διαδρόμους και κλιμακοστάσια.

7.4 Εφόσον στο εργοτάξιο υπάρχουν ζώνες περιορισμένης πρόσβασης, οι ζώνες αυτές θα πρέπει να είναι εφοδιασμένες με συστήματα που εμποδίζουν την είσοδο μη εξουσιοδοτημένων εργαζομένων.

7.5 Πρέπει να λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα για την προστασία των εργαζομένων, στους

οποίους επιτρέπεται η είσοδος στις επικίνδυνες ζώνες. Οι επικίνδυνες ζώνες πρέπει να επισημαίνονται ευκρινώς.

8. Αποβάθρες και ράμπες φόρτωσης

8.1 Οι αποβάθρες και οι ράμπες φόρτωσης – εκφόρτωσης πρέπει να ανταποκρίνονται στις διαστάσεις του μεταφερόμενου φορτίου.

8.2 Οι αποβάθρες φόρτωσης – εκφόρτωσης πρέπει να διαθέτουν μία τουλάχιστον έξοδο.

8.3 Οι ράμπες φόρτωσης – εκφόρτωσης πρέπει να προσφέρουν ασφάλεια στους εργαζομένους κατά της πτώσης.

9. Χώρος για την ελευθερία κινήσεων στη θέση εργασίας.

Η επιφάνεια της θέσης εργασίας πρέπει να υπολογίζεται κατά τρόπο, ώστε το προσωπικό να διαθέτει επαρκή ελευθερία κινήσεων για τις δραστηριότητες του, λαμβάνοντας υπόψη κάθε παρόντα απαραίτητο εξοπλισμό ή υλικό.

10. Πρώτες βοήθειες.

10.1 Ο εργοδότης οφείλει να εξασφαλίσει τη καθ' οιανδήποτε στιγμή παροχή πρώτων βοηθειών, περιλαμβανομένου και του ειδικά εκπαιδευμένου προσωπικού.

10.2 Πρέπει να λαμβάνονται μέτρα για τη μεταφορά των εργαζομένων που υφίστανται ατύχημα ή παρουσιάζουν αιφνίδια αδιαθεσία προκειμένου να τους παρασχεθεί ιατρική βοήθεια.

10.3 Σε περίπτωση που είναι απαραίτητο λόγω του μεγέθους του εργοταξίου ή του είδους των δραστηριοτήτων, πρέπει να προβλέπονται ένας ή περισσότεροι χώροι πρώτων βοηθειών.

10.4 Οι χώροι πρώτων βοηθειών πρέπει να είναι κατάλληλα εξοπλισμένοι με τις απαραίτητες εγκαταστάσεις και υλικά πρώτων βοηθειών, να είναι εύκολα προσπελάσιμοι με φορεία και να φέρουν σήμανση σύμφωνα με το Π.Δ. 105/95 «Ελάχιστες προδιαγραφές για τη σήμανση ασφάλειας ή και υγείας στην εργασία σε συμμόρφωση με την οδηγία 92/58/ΕΟΚ» (67/A).

10.5 Υλικό πρώτων βοηθειών πρέπει να υπάρχει σε όλα τα μέρη που είναι απαραίτητο λόγω των συνθηκών εργασίας. Το υλικό αυτό πρέπει να φέρει κατάλληλη σήμανση και να είναι ευπρόσιτο.

10.6 Η διεύθυνση και ο αριθμός τηλεφώνου της τοπικής υπηρεσίας παροχής πρώτων βοηθειών πρέπει να επισημαίνεται ευκρινώς.

11. Χώροι υγιεινής και υγειονομικός εξοπλισμός

11.1 Αποδυτήρια και ιματιοφυλάκια

11.1.1 Στη διάθεση των εργαζομένων πρέπει να τίθενται κατάλληλα αποδυτήρια, εφόσον είναι υποχρεωμένοι να φορούν ειδικά ρούχα εργασίας και δεν μπορεί, για λόγους υγείας ή ευπρέπειας, να τους ζητηθεί να αλλάξουν σε άλλο χώρο. Τα αποδυτήρια αυτά πρέπει να είναι ευπρόσιτα, να έχουν επαρκή χωρητικότητα και να είναι εξοπλισμένα με καθίσματα.

11.1.2 Τα αποδυτήρια πρέπει να έχουν επαρκείς διαστάσεις και να διαθέτουν εξοπλισμό, ο οποίος να επιτρέπει σε κάθε εργαζόμενο να στεγνώνει, εφόσον είναι απαραίτητο, τα ρούχα εργασίας του και τα προσωπικά του ρούχα και αντικείμενα, και να τα κλειδώνει. Εάν οι συνθήκες εργασίας το απαιτούν (π.χ. επικίνδυνες ουσίες, υγρασία, ρύποι), τα ρούχα εργασίας πρέπει να μπορούν να φυλάσσονται ξεχωριστά από τα προσωπικά ρούχα και αντικείμενα.

11.1.3 Στη διάθεση των εργαζομένων πρέπει να τίθενται ξεχωριστά αποδυτήρια για άνδρες και γυναίκες.

11.1.4 Εφόσον δεν απαιτούνται αποδυτήρια, κατά την έννοια της παραγράφου 14.1.1, κάθε εργαζόμενος πρέπει να έχει στη διάθεση του ένα χώρο που να μπορεί να κλειδώνει τα ρούχα του και τα προσωπικά του αντικείμενα.

11.2 Ντους (καταιωνιστήρες) και νιπτήρες

11.2.1 Εφόσον επιβάλλεται από το είδος εργασίας ή για λόγους υγιεινής, οι εργαζόμενοι πρέπει να έχουν στη διάθεση τους τα κατάλληλα ντους σε επαρκή αριθμό.

11.2.2 Πρέπει να προβλέπονται χωριστές αίθουσες ντους, για άνδρες και γυναίκες.

11.2.3 Οι αίθουσες ντους πρέπει να έχουν επαρκείς διαστάσεις προκειμένου ο κάθε εργαζόμενος να μπορεί να τις χρησιμοποιεί άνετα και υπό τις κατάλληλες συνθήκες υγιεινής.

11.2.4 Τα ντους πρέπει να έχουν ζεστό και κρύο τρεχούμενο νερό.

11.2.5 Εφόσον δεν απαιτούνται αίθουσες ντους, κατά την έννοια της παραγράφου 14.2.1, πρέπει

να υπάρχει επαρκής αριθμός κατάλληλων νιπτήρων με τρεχούμενο νερό (εφόσον είναι απαραίτητο, ζεστό) κοντά στις θέσεις εργασίας και τα αποδυτήρια. Πρέπει να προβλέπονται χωριστοί νιπτήρες, για άνδρες και γυναίκες, εφόσον αυτό είναι απαραίτητο για λόγους ευπρέπειας.

11.2.6 Εάν οι αίθουσες ντους ή νιπτήρων και τα αποδυτήρια είναι χωριστά, θα πρέπει να επικοινωνούν με ευκολία μεταξύ τους.

11.3 Αποχωρητήρια και νιπτήρες

Οι εργαζόμενοι πρέπει να έχουν στη διάθεση τους ειδικούς χώρους με επαρκή αριθμό αποχωρητηρίων και νιπτήρων, σύμφωνα με την υγειονομική διάταξη Γ1/9900/27-11-74 «Περί υποχρεωτικής κατασκευής αποχωρητηρίων» (1266/Β) που τροποποιήθηκε με τις αποφάσεις Γ1/2400/26-03-75 (371/Β) και Αιβ/2055/04-03-80 (338/Β) και οι οποίοι πρέπει να βρίσκονται κοντά στη θέση εργασίας, στους χώρους ανάπαυσης, στα αποδυτήρια και στους χώρους ντους ή νιπτήρων.

12 Διάφορες διατάξεις

12.1 Ο περιβάλλον χώρος και η περίμετρος του εργοταξίου πρέπει να έχουν ευκρινή και εμφανή σήμανση και περίφραξη, ώστε να είναι ευκρινώς ορατοί και αναγνωρίσιμοι.

12.2 Στη διάθεση των εργαζομένων στο εργοτάξιο πρέπει να τίθενται πόσιμο νερό και, ενδεχομένως, ένα άλλο κατάλληλο μη αλκοολούχο ποτό σε επαρκή ποσότητα, τόσο στους χώρους εργασίας, όσο και κοντά στις θέσεις εργασίας τους.

12.3 Στους εργαζομένους πρέπει να παρέχονται ευκολίες, για να λαμβάνουν τα γεύματά τους κάτω από ικανοποιητικές συνθήκες και ενδεχομένως, ευκολίες για να παρασκευάζουν τα γεύματά τους κάτω από ικανοποιητικές συνθήκες.

ΜΕΡΟΣ Β΄

ΕΛΑΧΙΣΤΕΣ ΕΙΔΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΘΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΑ ΕΡΓΟΤΑΞΙΑ

Προκαταρκτική παρατήρηση

Η κατάταξη των ελαχίστων προδιαγραφών σε δύο τμήματα, όπως παρουσιάζονται παρακάτω, δεν πρέπει να θεωρηθεί ως επιτακτική, όταν ειδικές περιστάσεις το απαιτούν.

ΤΜΗΜΑ Ι

Θέσεις εργασίας στα εργοτάξια εντός των εγκαταστάσεων

1. Σταθερότητα, αντοχή και στερεότητα

Οι κατασκευές πρέπει να έχουν την απαιτούμενη δομή και σταθερότητα ανάλογα με τις διάφορες χρήσεις τους.

2. Θερμοκρασία

2.1 Η θερμοκρασία των χώρων ανάπαυσης, των χώρων διαμονής του προσωπικού επιφυλακής, των εγκαταστάσεων υγιεινής, των κυλικείων, καθώς και των χώρων παροχής πρώτων βοηθειών, πρέπει να ανταποκρίνεται στον ειδικό προορισμό των χώρων αυτών.

Τα παράθυρα, οι φεγγίτες και τα υαλωτά τοιχώματα δεν πρέπει να επιτρέπουν τον υπερβολικό ηλιασμό, λαμβανομένων υπόψη του είδους της εργασίας και της χρήσης του χώρου.

3. Φυσικός και τεχνητός φωτισμός

Οι χώροι εργασίας πρέπει, στο μέτρο του δυνατού, να διαθέτουν επαρκή φυσικό φωτισμό και διατάξεις που να επιτρέπουν τον κατάλληλο τεχνητό φωτισμό για την ασφάλεια και την προστασία της υγείας των εργαζομένων.

4. Δάπεδα, τοίχοι και οροφές των χώρων

4.1 Τα δάπεδα των χώρων πρέπει να μην παρουσιάζουν ανωμαλίες, τρύπες ή επικίνδυνα κεκλιμένα επίπεδα και να είναι σταθερά, στερεά και αντιολισθητικά.

4.2 Οι επιφάνειες των δαπέδων, των τοίχων και των οροφών στους χώρους εργασίας πρέπει να μπορούν να υφίστανται συνήθη και σε βάθος καθαρισμό, προκειμένου να επιτυγχάνονται κατάλληλες συνθήκες υγιεινής.

4.3 Τα διαφανή ή διαφώτιστα τοιχώματα και ιδιαίτερα τα εντελώς υαλωτά τοιχώματα, εφόσον βρίσκονται μέσα σε χώρους ή κοντά σε θέσεις εργασίας και σε οδούς κυκλοφορίας, πρέπει να επισημαίνονται ευκρινώς και να είναι κατασκευασμένα από υλικά ασφαλείας ή να χωρίζονται από τις εν λόγω θέσεις εργασίας και τους διαδρόμους κυκλοφορίας, ούτως ώστε οι εργαζόμενοι να μην έρχονται σε επαφή με τα τοιχώματα αυτά, ούτε να τραυματίζονται από τυχόν θραύσματα τους

5. Οδοί κυκλοφορίας

Εφόσον η χρήση και ο εξοπλισμός των χώρων το απαιτούν, για την εξασφάλιση της προστασίας των εργαζομένων, πρέπει να υποδεικνύεται σαφώς η χάραξη των οδών κυκλοφορίας.

ΤΜΗΜΑ II

Θέσεις εργασίας σε εργοτάξια εκτός των εγκαταστάσεων

1. Σταθερότητα, αντοχή και στερεότητα

1.1 Οι κινητές ή σταθερές θέσεις εργασίας που βρίσκονται σε ύψος ή σε βάθος, πρέπει να είναι στερεές και σταθερές ανάλογα με:

α. Τον αριθμό των εργαζομένων που βρίσκονται σε αυτές.

β. Τα ανώτατα φορτία που ενδέχεται να φέρουν και την κατανομή τους.

γ. Τις εξωτερικές επιδράσεις που είναι δυνατόν να υποστούν.

1.2 Αν τα υποστηρίγματα και τα υπόλοιπα στοιχεία των θέσεων αυτών δεν διαθέτουν εγγενή ευστάθεια, πρέπει να εξασφαλίζεται η ευστάθειά τους με κατάλληλα και ασφαλή μέσα στερέωσης, ώστε να αποφεύγεται οποιαδήποτε άκαιρη ή ακούσια μετακίνηση του συνόλου ή τμημάτων των εν λόγω θέσεων εργασίας.

1.3 Η σταθερότητα και στερεότητα των θέσεων εργασίας πρέπει να ελέγχονται κατάλληλα, ιδίως μετά από ενδεχόμενη αλλαγή του ύψους ή του βάθους των θέσεων αυτών.

2. Ατμοσφαιρικές επιδράσεις

Οι εργαζόμενοι πρέπει να προφυλάσσονται από τις ατμοσφαιρικές επιδράσεις που μπορούν να βλάψουν την ασφάλεια και την υγεία τους.

3. Πτώσεις αντικειμένων

3.1 Οι εργαζόμενοι πρέπει να προφυλάσσονται, εφόσον είναι τεχνικά εφικτό, από τις πτώσεις αντικειμένων με μέσα συλλογικής προστασίας.

3.2 Τα υλικά και εξοπλισμός πρέπει να φυλάσσονται ή να στοιβάζονται κατά τρόπο ώστε να αποφεύγεται η κατάρρευση ή ανατροπή τους.

3.3 Εφόσον είναι αναγκαίο, πρέπει να προβλέπονται στεγαζόμενοι διάδρομοι στο εργοτάξιο ή να καθίσταται αδύνατη η πρόσβαση στις επικίνδυνες ζώνες.

4. Οχήματα, χωματουργικά μηχανήματα και μηχανήματα διακίνησης υλικών.

4.1 Όλα τα οχήματα και τα χωματουργικά μηχανήματα καθώς και τα μηχανήματα διακίνησης υλικών πρέπει:

α) Να είναι σωστά σχεδιασμένα και κατασκευασμένα λαμβάνοντας υπόψη, στο μέτρο του δυνατού, τις εργονομικές αρχές.

β) Να διατηρούνται σε καλή κατάσταση λειτουργίας και τυχόν μετατροπές να εγκρίνονται σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία λαμβάνοντας υπόψη την υγεία και ασφάλεια των εργαζομένων.

γ) Να χρησιμοποιούνται σωστά και από πρόσωπα κατάλληλα και εφοδιασμένα με τις απαιτούμενες άδειες σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

4.2 Οι οδηγοί και χειριστές των οχημάτων και των χωματουργικών μηχανημάτων καθώς και των μηχανημάτων διακίνησης υλικών πρέπει να έχουν λάβει ειδική εκπαίδευση και να διαθέτουν την απαιτούμενη από την ισχύουσα νομοθεσία άδεια.

4.3 Πρέπει να λαμβάνονται προληπτικά μέτρα, ώστε να αποφεύγεται η πτώση των εν λόγω

οχημάτων και των μηχανημάτων στο χώρο εκσκαφής ή στο νερό.

4.4 Τα χωματουργικά μηχανήματα και τα μηχανήματα διακίνησης υλικών πρέπει να είναι εφοδιασμένα με τα κατάλληλα συστήματα, σύμφωνα με τις προβλέψεις του κατασκευαστή, ώστε ο οδηγός να προστατεύεται κατά της σύνθλιψης σε περίπτωση ανατροπής του μηχανήματος, καθώς και κατά της πτώσης αντικειμένων.

4.5 Όλα τα αποδεικτικά στοιχεία, άδειες κλπ. πρέπει να συνοδεύουν το μηχάνημα ή τον οδηγό και να είναι στη διάθεση των ελεγκτικών αρχών.

5. Εγκαταστάσεις, μηχανές, εξοπλισμός

5.1 Οι εγκαταστάσεις, οι μηχανές και ο εξοπλισμός, συμπεριλαμβανομένων και των μηχανοκινήτων ή μη εργαλείων χειρός πρέπει:

α) Να είναι σωστά σχεδιασμένες και κατασκευασμένες λαμβάνοντας υπόψη, στο μέτρο του δυνατού, τις εργονομικές αρχές.

β) Να διατηρούνται σε καλή κατάσταση λειτουργίας

γ) Να χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για την εργασία για την οποία προορίζονται

δ) Να χρησιμοποιούνται από εργαζομένους που έχουν λάβει κατάλληλη εκπαίδευση

5.2 Οι εγκαταστάσεις και τα όργανα υπό πίεση πρέπει να παρακολουθούνται και να υποβάλλονται σε δοκιμές και ελέγχους κατά τακτά χρονικά διαστήματα σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

6. Εκσκαφές, φρεάτια, χωματουργικές και υπόγειες εργασίες, σήραγγες.

6.1 Στις εκσκαφές, τα φρεάτια, τις υπόγειες εργασίες ή τις σήραγγες πρέπει να λαμβάνονται οι απαραίτητες προφυλάξεις:

α) Για την κατάλληλη υποστήριξη και διαμόρφωση των πρανών.

β) Για την πρόληψη των κινδύνων από την πτώση ανθρώπων, εξοπλισμού ή αντικειμένων, καθώς και από την εισροή ύδατος.

γ) Για να υπάρχει επαρκής εξαερισμός σε όλες τις θέσεις εργασίας που να διατηρεί την ατμόσφαιρα κατάλληλη για την αναπνοή, χωρίς να παρουσιάζει κινδύνους για την υγεία.

δ) Για να μπορούν οι εργαζόμενοι να προφυλάσσονται σε χώρο ασφαλή σε περίπτωση πυρκαγιάς, εισροής ύδατος ή υλικών.

6.2 Πριν από την έναρξη χωματουργικών εργασιών, πρέπει να λαμβάνονται μέτρα για τον προσδιορισμό και τη μείωση στο ελάχιστο των κινδύνων από υπόγεια καλώδια και άλλα συστήματα εγκαταστάσεων διανομής.

6.3 Πρέπει να προβλέπονται ασφαλείς οδοί εισόδου και εξόδου στο χώρο εκσκαφής.

6.4 Τα προϊόντα της εκσκαφής, ο εξοπλισμός και τα κινούμενα οχήματα πρέπει να τηρούνται σε απόσταση από τις εκσκαφές. Εφόσον είναι απαραίτητο, πρέπει να κατασκευάζονται κατάλληλες περιφράξεις.

7. Φέροντες οργανισμοί από μέταλλο ή σκυρόδεμα, ξυλότυποι και βαρέα προκατασκευασμένα στοιχεία.

7.1 Οι φέροντες οργανισμοί από μέταλλο ή σκυρόδεμα και τα στοιχεία τους, οι ξυλότυποι, τα προκατασκευασμένα στοιχεία ή τα προσωρινά στηρίγματα και οι αντιστηρίξεις πρέπει να συναρμολογούνται και να αποσυναρμολογούνται υπό την επίβλεψη αρμοδίου προσώπου σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

7.2 Πρέπει να λαμβάνονται επαρκή προληπτικά μέτρα για την προστασία των εργαζομένων από τους κινδύνους που οφείλονται στο εύθραυστο ή στην προσωρινή αστάθεια ενός έργου.

7.3 Οι ξυλότυποι, τα προσωρινά στηρίγματα και οι αντιστηρίξεις πρέπει να σχεδιάζονται, να υπολογίζονται, να εκτελούνται και να συντηρούνται έτσι ώστε να αντέχουν χωρίς κίνδυνο στις καταπονήσεις που μπορεί να τους επιβληθούν.

Α/Α	ΕΙΔΙΚΑ ΝΟΜΟΘΕΤΗΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΓΙΕΙΝΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ – ΣΤΑ ΕΡΓΟΤΑΞΙΑ ΟΙΚΟΔΟΜΩΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ	ΝΟΜΟΘΕΤΗΜΑ	ΦΕΚ
1	Περί μέτρων ασφαλείας κατά την εκτέλεση Οικοδομικών εργασιών	Π.Δ. 778/80	193/A
2	Περί μέτρων ασφαλείας κατά την εκτέλεση εργασιών σε εργοτάξια οικοδομών και πάσης φύσεως έργων αρμοδιότητας πολιτικού μηχανικού	Π.Δ. 1073/81	260/A
3	Υποχρεώσεις λήψης και τήρησης των μέτρων ασφάλειας στις οικοδομές και λοιπά ιδιωτικά τεχνικά έργα	N 1396/83	126/A
4	Ημερολόγιο μέτρων ασφάλειας	ΑΠ 130646/84	154/B
5	Κύρωση της με αριθ. 62 Διεθνούς Σύμβασης Εργασίας που αφορά τις διατάξεις ασφάλειας στην οικοδομική βιομηχανία και τη ρύθμιση θεμάτων που έχουν σχέση με αυτή	N 1430/84	49/A
6	Σύσταση Μικτών Επιτροπών Ελέγχου σε οικοδομές και εργοταξιακά έργα (ΚΥΠ N 1767/88 Αρθ. 19)	ΑΠ 131325/87	467/B
7	Υγιεινή και ασφάλεια στα υπόγεια τεχνικά έργα	Π.Δ. 225/89	106/A
8	Ελάχιστες προδιαγραφές ασφαλείας και υγείας που πρέπει να εφαρμόζονται στα προσωρινά ή κινητά εργοτάξια σε συμμόρφωση προς την Οδηγία 92/57/ΕΟΚ	Π.Δ. 305/96	212/A
9	Ελάχιστες προδιαγραφές ασφαλείας και υγείας για τη χρήση από τους εργαζόμενους εξοπλισμού ατομικής προστασίας κατά την εργασία σε συμμόρφωση προς την Οδηγία του Συμβουλίου 89/656/ΕΟΚ	Π.Δ. 396/94	220/A

Εκτός από την ανωτέρω νομοθεσία, είναι προφανές ότι για τις ίδιες δραστηριότητες ισχύουν και άλλες διατάξεις για την ασφάλεια και υγεία στην εργασία, που προσιδιάζουν στον κατασκευαστικό τομέα. Εξάλλου, τα θεσμικά νομοθετήματα Ν. 1568/85 «Υγιεινή και ασφάλεια των εργαζομένων» (ΦΕΚ 177/Α/85) και το Π.Δ. 17/96 «Μέτρα για την βελτίωση της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων κατά την εργασία σε συμμόρφωση με τις οδηγίες 89/391/ΕΟΚ και 91/383/ΕΟΚ» (ΦΕΚ 11/1/96) που εφαρμόζονται σε όλες τις επιχειρήσεις φυσικά έχουν εφαρμογή και στα τεχνικά έργα.

Επίσης, εκτός από τα προβλεπόμενα από την νομοθεσία μέτρα θα λαμβάνονται όλα τα απαραίτητα μέτρα για την διασφάλιση της σωματικής ακεραιότητας των εργαζομένων ενώ επειδή η φύση του έργου είναι τέτοια που απαιτεί εργασία σε υπαίθριους χώρους και κάτω από τις ιδιαίτερες κλιματολογικές συνθήκες της γεωγραφικής περιοχής του έργου (πολύ υψηλές θερμοκρασίες) κατά την διάρκεια τέτοιων περιόδων θα εξασφαλίζεται η παροχή στους εργαζόμενους υγρών (νερού, αναψυκτικών) ώστε να μην υπάρχει κίνδυνος θερμοπληξίας τους.

ΠΡΟΣΘΕΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

1. Δίοδοι προσπέλασης στο εργοτάξιο και πρόσβασης στις θέσεις εργασίας

Για κάθε μέτωπο στο οποίο θα γίνονται εργασίες θα γίνεται οριοθέτηση του μετώπου με κατάλληλα μέσα (π.χ. κορδέλες) ενώ θα υπάρχουν και πινακίδες που θα απαγορεύουν την πρόσβαση στο χώρο εργασίας των μη εχόντων εργασία. Το σημείο προσπέλασης θα είναι εμφανές και η πρόσβαση των εργαζομένων στους χώρους εργασίας θα είναι ανεμπόδιστη.

2. Δίοδοι κυκλοφορίας πεζών και οχημάτων εντός του εργοταξίου

Η κυκλοφορία πεζών και οχημάτων μέσα στο εργοτάξιο πρέπει να είναι άνετη και ανεμπόδιστη. Επίσης πρέπει να αποφεύγονται οι άσκοπες μετακινήσεις των οχημάτων. Λόγω της ιδιομορφίας των χώρων εργασίας, η κίνηση οχημάτων σε αυτούς θα γίνεται μόνο όταν είναι απολύτως απαραίτητο.

3. Χώροι εγκατάστασης του βασικού μηχανικού εξοπλισμού

Στους χώρους εργασίας θα βρίσκεται μόνο ο απαραίτητος για κάθε εργασία μηχανολογικός εξοπλισμός και αυτός θα τοποθετείται σε σημεία όπου δεν δημιουργεί προβλήματα στην κίνηση και εργασία του προσωπικού.

4. Χώροι αποθήκευσης

Τα υλικά θα τοποθετούνται στους χώρους εργασίας σε μικρά χρονικά διαστήματα πριν την χρησιμοποίησή τους. Τα υλικά αυτά θα αποθηκεύονται σε κατάλληλα σημεία εντός του χώρου του εργοταξίου όπου δεν δυσχεραίνουν την κίνηση και την εργασία του προσωπικού.

5. Χώροι συλλογής αχρήστων και επικίνδυνων υλικών

Τα άχρηστα υλικά θα συγκεντρώνονται σε ξεχωριστά σημεία εντός του εργοταξίου και θα απομακρύνονται από αυτό σε τακτά χρονικά διαστήματα με την χρήση κατάλληλων μηχανημάτων (π.χ. φορτηγών) ή χειρωνακτικής εργασίας. Σε καθημερινή βάση μετά το πέρας εργασίας θα γίνεται προσεχτικός καθαρισμός του χώρου του εργοταξίου και άμεση απομάκρυνση επικίνδυνων υλικών (π.χ. ξύλων με καρφιά).

ΧΑΝΙΑ, ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2013

ΣΥΝΤΑΧΘΗΚΕ

ΕΛΕΓΧΘΗΚΕ

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Ιωσήφ Σανδαλάκης
Τοπογράφος Μηχανικός

Φραγκίσκος Τρουλάκης
Πολιτικός Μηχανικός
Προϊστάμενος Τμ. Μελετών

Σοφοκλής Τσιραντωνάκης
Πολιτικός Μηχανικός
Αναπληρωτής Διευθυντής Τ.Υ.
Δ.Χανίων

Φλώρα Λίβα
Πολιτικός Μηχανικός ΤΕ

Γιώργος Ευθυμίου
Μηχανολόγος Μηχανικός